

Зміст

Історія України

Г. В. Вєтрова КОЧОВЕ ТА ОСІЛЕ НАСЕЛЕННЯ ПІВДЕННОЇ БЕССАРАБІЇ У РАНЬОМУ СЕРЕДНЬОВІЧЧІ.....	17
Я. В. Пилипчук ОГУЗЬКО-КИПЧАЦЬКІ ВІДНОСИНИ У XI-XIII ст.	22
І. В. Чорноіваненко РІД СКАДОВСЬКИХ І БІЛОЗЕРКА.....	27
М. М. Москалюк СТАНОВЛЕННЯ І РОЛЬ ПІДПРИЄМЦІВ У ЦУКРОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЙ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX ст.	31
І. М. Петренко РОЛЬ ЗЕМСТВ У РОЗВИТКУ ЦЕРКОВНОПАРАФІЯЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ ЛІВОБЕРЕЖНИХ ГУБЕРНІЯХ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX ст.	37
В. С. Рубан УЧАСТЬ КУПЕЦТВА СЛОБОЖАНЩИНИ У ВІДКРИТТІ УНІВЕРСИТЕТУ В ХАРКОВІ	41
О. М. Біла ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА ПІД ПРОВОДОМ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НА СТОРІНКАХ ВОЛИНСЬКОЇ ПРЕСИ XIX – ПОЧАТКУ XX ст.	44
І. В. Кучернюк ЧАСОПИС “РІДНИЙ КРАЙ” У НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ НАДДНІПРЯНЩИНИ: ПЕРЕДУМОВИ ЗАСНУВАННЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ (1905-1907 рр.).....	49
О. В. Волос ЗАХОДИ ЗЕМСТВ ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ ЩОДО БОРОТЬБИ З ХОВРАХАМИ (ОСТАННЯ ТРЕТИНА XIX – ПОЧАТОК XX ст.)	53
Г. О. Андріяка МЕДИЧНО-САНИТАРНЕ Й МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗЕМСЬКИХ УСТАНОВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я КИЇВЩИНИ У 1904-1914 рр.	58
Л. І. Давибіда ДІЯЛЬНІСТЬ САМАРИТЯНСЬКОЇ СЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КОМІТЕТУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я (1918–1923 рр.)	62
П. І. Вієчарик СТЕПАН КАЧАЛА – ДЕПУТАТ ГАЛИЦЬКОГО КРАЙОВОГО СЕЙМУ (1861–1888)	67
Л. І. Синявська ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН У РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІВДНЯ ТА СХОДУ УКРАЇНИ У 1914–1916 рр.	70
Г. Ф. Турченко ІМПЕРСЬКИЙ ПРОЕКТ “НОВОРОСІЯ”: БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ВАРІАНТ.....	75
О. М. Ігнатуша ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА І РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ В УКРАЇНІ (1919–1920 рр.): Ч. 2. СУПЕРЕЧНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ЦЕРКВИ ТА ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ.....	83
В. В. Козир ІДЕОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ФЕНОМЕНУ ЛІКНЕПУ В УКРАЇНІ У 20–30-і рр. XX ст.	97
Р. Г. Мотричук ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТІВ НЕЗАМОЖНИХ СЕЛЯН В СЕРЕДОВИЩІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН УКРАЇНИ В 1920–30-ті рр.	101
О. М. Мазурок ГОСПОДАРСЬКО-ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА “ПРОФОРУС” НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ УПРОДОВЖ 1921–1926 рр.	105

І. Є. Петренко ПОЛІТИКО-ДИПЛОМАТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УРЯДІВ УНР НА БАЛКАНАХ НА ПРИКЛАДІ ВІДНОСИН З БОЛГАРСЬКИМ ЦАРСТВОМ (1918-1920 рр.)	113
А. М. Магурчак ПИТАННЯ УНДО У СВІТЛІ ЛИСТУВАННЯ АНДРІЯ ЖУКА І РОМАНА ПЕРФЕЦЬКОГО ПРОТЯГОМ 1925-1926 рр.	115
В. М. Власенко ФОРМУВАННЯ МІЖВОЄННОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕМІГРАЦІЇ В ЮГОСЛАВІЇ (ПЕРША ХВИЛЯ)	119
Р. П. Давидюк РОЗСЕЛЕННЯ ТА СТАНОВИЩЕ УЕНЕРІВСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕМІГРАЦІЇ У ВОЛИНСЬКОМУ ВОЄВОДСТВІ НА ПОЧАТКУ 20-х РОКІВ ХХ ст.	125
І. О. Стряпко РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕМІГРАЦІЇ У РОЗВИТКУ ОСВІТИ НА ЗАКАРПАТТІ 1919-1939 рр.	130
Н. М. Бліндер “НОВА ЗОРЯ” – ДРУКОВАНИЙ ОРГАН КОНСЕРВАТИВНО-КЛЕРИКАЛЬНОГО РУХУ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ МІЖВОЄННОГО ПЕРІОДУ	135
Ю. В. Славік ВИКОРИСТАННЯ ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ В ЗАКАРПАТТІ (1939–1944 рр.).....	139
Т. М. Самсонюк ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛЬСЬКИХ ПІДПІЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У М. ДУБНО (1939–1941 рр.)	144
А. Ю. Сухих БОРІТЬБА ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ПАРТИЗАНСЬКОГО З’ЄДНАННЯ ім. М. С. ХРУЩОВА ПРОТИ ВІЙСЬКОВОЇ ОКРУГИ УПА “ЗАГРАВА” (1943–1944 рр.)	149
І. В. Марчук РОЗШУК РАДЯНСЬКИМИ КАРАЛЬНО-РЕПРЕСИВНИМИ ОРГАНАМИ Д. КЛЯЧКІВСЬКОГО – “КЛИМА САВУРА”	155
Д. П. Василенко СТАН ПОВОЄННОЇ НАРОДНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР НА ПРИКЛАДІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В 1943–1946 РОКАХ.....	160
Н. Ю. Краснянська СОЦІАЛЬНЕ СЛУЖИННЯ ВІРУЮЧИХ ПРОТЕСТАНТСЬКИХ ГРОМАД ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКОГО РЕГІОНУ У 1943–1964 рр.	164
Ж. І. Кулик ОЛЕНА ТЕЛІГА: ГРОМАДСЬКО-КУЛЬТУРНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЕТЕСИ В ПОЛЬЩІ (1929-1941 рр.).....	168
В. І. Ільницький ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ “ОРЛИК” У КАРПАТСЬКОМУ КРАЇ ОУН (1945–1954).....	172
Д. І. Гусак РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ ГОСПОДАРСТВОМ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ (1965–1985 рр.)	176
Л. Р. Голубовська МІСЬКА МОЛОДЬ УКРАЇНИ У СУСПІЛЬНИХ ЗМІНАХ 1990-х – 2000-х років.....	180
А. Ю. Полканова ПОСЛОВИЦЫ И ПОГОВОРКИ КРЫМСКИХ КАРАИМОВ (КАРАЕВ) – ВАЖНЫЙ ИСТОЧНИК РЕКОНСТРУКЦИИ ЭТАПОВ РАЗВИТИЯ ЭТНОКУЛЬТУРЫ	184

Всесвітня історія

Р. В. Умєров ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В ДЕРЖАВІ ХОРЕЗМШАХІВ НАПЕРЕДОДНІ МОНГОЛЬСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ, 1216–1218 рр. (ЗА АРАБО-ПЕРСИДСЬКИМИ ДЖЕРЕЛАМИ)	190
О. М. Звягіна ЯГЕЛЛОНИ ТА ГАБСБУРГИ: БОРІТЬБА ЗА ІМПЕРАТОРСЬКУ КОРОНУ (1519 р.).....	197
О. І. Рудик ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО БУДІВНИЦТВА ДОВГОТРИВАЛОЇ ФОРТИФІКАЦІЇ НАПРИКІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст.	204
Г. І. Казаков ВИСВІТЛЕННЯ ЛІСАБОНСЬКОГО ЦАРЕВБИВСТВА 1908 р. НА СТОРІНКАХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.....	208

И. А. Скубій ЮЗЕФ ПИЛСУДСКИЙ И ФОРМИРОВАНИЕ ВНЕШНЕПОЛИТИЧЕСКОГО КУРСА ПОЛЬШИ ПО ОТНОШЕНИЮ К СОВЕТСКОЙ РОССИИ В НОЯБРЕ 1918 – ЯНВАРЕ 1919 ГОДОВ (ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ)	211
С. В. Роїк ПЕРЦЕПЦІЯ ЧАСУ ПОЛЬСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ В УМОВАХ НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ	216
М. В. Зелінський ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ СХІДНОГО КОРДОНУ ПОЛЬЩІ В “ІНКОРПОРАЦІЙНІЙ” КОНЦЕПЦІЇ РОМАНА ДМОВСЬКОГО	219
І. Є. Підберезних ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ НАПРЯМ АДМІНІСТРАЦІЇ Б. ОБАМИ НА СПІВРОБІТНИЦТВО З КРАЇНАМИ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ.....	224

Історіографія. Джерелознавство

Д. В. Кудінов МЕМУАРИСТИКА СЕЛЯНСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ ПОЧАТКУ ХХ ст. У СВІТЛІ ІСТОРІОГРАФІЧНОГО БАЧЕННЯ	229
О. О. Слесаренко МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ М. П. ДРАГОМАНОВА.....	237
В. В. Островський УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛІСТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ ЗІНОВІЯ КРАСІВСЬКОГО	240
М. В. Стопчак ПРОТИБОРСТВО ДИРЕКТОРІЇ УНР З ЛІВОРАДИКАЛЬНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ПОЛІТИЧНИМИ СИЛАМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЗАРУБІЖНІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ	249
Т. О. Маньківська ПРОБЛЕМА СТАНОВИЩА ВЧИТЕЛІВ СЛОБОЖАНЩИНИ У 1917–1921 рр. У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ	254
І. О. Постика УКРАЇНОМОВНА ПРЕСА РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО ЗНАЧЕННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ЖІНОЧИХ РАД В УКРАЇНІ (1948–1951 рр.)	258
Н. М. Чорна СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ У РАМКАХ ЄВРОРЕГІОНІВ: ІСТОРІОГРАФІЧНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	261
А. С. Гарбарук НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ ТА САМООРГАНІЗАЦІЯ ПОЛЬСЬКОЇ МЕНШИНИ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ	265
А. В. Пагірля ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РСР У СФЕРІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА У ДР. ПОЛ. 1940-х – СЕРЕДИНИ 1980-х рр.	269
О. О. Івченко СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ЗМІНИ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ 1953–1959 рр.: СУЧАСНА РОСІЙСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ	276

Історія науки і техніки

Н. П. Коваленко НАУКОВІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА ТА ЇХ РОЛЬ У ПОШИРЕННІ ЗНАНЬ ПРО СІВОЗМІНИ В ЗЕМЛЕРОБСТВІ УКРАЇНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ ст.).....	282
О. М. Мерко РОЛЬ КРИМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ У РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСТВА СТЕПОВОГО КРИМУ.....	287
М. М. Рогожа СОЦІОКУЛЬТУРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА РОЗВИТОК ЗООГЕОГРАФІЇ В УКРАЇНІ.....	289
І. М. Левченко СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ХАРКІВСЬКОГО МЕДИЧНОГО ТОВАРИСТВА У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст.	295
Ю. Л. Козубенко ГРОМАДСЬКА, ПЕДАГОГІЧНА ТА РЕДАКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА М. І. КОТОВА (1896–1978)	299
М. В. Рудюк ВНЕСОК М.С. ФІЛОНЕНКА В УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РУХУ ПОЇЗДІВ.....	303

І. М. Шульга ПІДГОТОВКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ У ХАРКІВСЬКОМУ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ІНСТИТУТІ (1930–1949 рр.)	308
О. Г. Кривоконь ОСОБЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ТРАКТОРОБУДУВАННЯ НА ДЕРЖАВНОМУ ХАРКІВСЬКОМУ ПАРОВОЗОВУДІВНОМУ ЗАВОДІ ІМ. КОМІНТЕРНУ (1923–1924 рр.).....	311
І. Б. Грушицька ШКОЛА НАУКОВОЇ ФОТОГРАФІЇ Є. А. КИРИЛОВА.....	315
В. А. Непорожній КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ УСТАНОВ НАН СОЦІОГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ (1990–2010 рр.)	321
М. Ю. Кулініч ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ АРХІВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА НАУКОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У СФЕРІ РЕСТИТУЦІЇ І ПОВЕРНЕННЯ АРХІВНОЇ УКРАЇНІКИ	326
О. А. Палієнко СТАНОВЛЕННЯ ГЕРОНТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ У ХХ СТОЛІТТІ: ВНЕСОК АКАДЕМІКА В.В. ФРОЛЬКІСА	331

Рецензії

О. С. Гейда “НЕПРЕМЕННО ПОБОЛЬШЕ ПИШИТЕ” [Рец.]: Листи Михайла та Марії Могилянських до Іллі Шрага (1907–1917 рр.): Наукове видання / Упорядкування, передмова, примітки Т. П. Демченко, С. Г. Іваницької. – Чернігів: Просвіта, 2014. – 144 с.	335
Т. В. Винарчук [Рец.]: Тетеріна-Блохин Д. Історія української політичної еміграції в славних іменах. – Полтава- Мюнхен: Видавець Шевченко Р.В., 2011. – Т. II. – 414 с.	338
Н. Л. Яковенко [Рец.]: Слободян Н. В. Сполучені Штати Америки та Російська Федерація в Перській затоці: союзники – суперники : Монографія / Наталія Володимирівна Слободян. – Київ : “Поліграфія плюс”, 2014. – 396 с.	341
НАШІ АВТОРИ	343